

Justiitsministeerium
Tõnismägi 5a
15191 Tallinn

Teie: 20.11.14
nr 7-7/14-9016

Meie: 31.12.14
nr 1.1-16/14-00024/035

Ühinguõiguse kodifitseerimise lähteülesande
kooskõlastamine

Austatud minister

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium tunnustab Justiitsministeeriumi initsiatiivi Eesti ettevõtluskeskkonna parandamiseks ühinguõiguse läbivaatamise kaudu. Oleme seisukohal, et mitmedki aspektid võivad vajada ühinguõiguse muutmist, saavutamaks ettevõtlussõbralikum õiguskeskkond.

Omalt poolt tooksime välja meile teadaolevad kitsakohad, mille lahendamisele kodifitseerimisprotsessi käigus lähemalt mõelda.

- Leiame, et ühinguõiguse kodifitseerimise tulemusena võiks märgatavalt langeda erinevate ühingute tegevusega kaasas käiv aruandlus, eriti puudutab see väiksemaid ettevõtjaid. Seda asjaolu tuleks kodifitseerimisprotsessi käigus läbivalt silmas pida.
- Arengufond on lõpusirgele jõudmas analüüsiga, mis käsitleb võimalusi parandada Eesti ettevõtluskeskkonda. Mitmed analüüsitavatest teemadest omavad otsest kokkupuudet ka ühinguõigusega. Julgustame Justiitsministeeriumit viidatud analüüsi sisendina kasutama.
- Äriühingu lõpetamine peaks muutuma senisest tunduvalt lihtsamaks, analoogselt äriühingu asutamisega. Sellega seoses on oluline üle vaadata ka teemaga seonduvad aspektid maksejõuetusmenetluses, eesmärgiga kiirendada menetlust ning suurendada rahuldatud nõuete osakaalu. Samuti aitaks äriühingu kiirem lõpetamine saada adekvaatsema pildi Äriregistrist, mis praegu sisaldab väga suures osas nn „tühje kehasid“.
- Väikeosanike õigused on teine oluline teema, mille osas ootaksime arenguid. Tuginedes Arengufondi analüüsile, leiame, et väikeosanike huvide parem kaitse parandaks Eesti ettevõtluskeskkonna positsiooni rahvusvahelises võrdluses ning soodustaks ühtlasi väikeinvestorite tehtavaid investeeringuid.
- Leiame, et äärmiselt oluliste teemadena vajaks kodifitseerimisprotsessi käigus adresseerimist ettevõtjale negatiivse omakapitali võimaluse loomine, võimalus, et ettevõtja juhatuse ja nõukogu saaks kattuda ning kindlasti toetame ka ettevõtjasõbraliku optioonide kasutamise poliitika kujundamist.

- Leiame, et seoses e-residentsuse teemaga võib ka ühinguõigus vajada uuendamist, võimaldamaks maksimeerida e-residentsuse võimaluse loomisega Eestile kaasnevat kasu. Seoses sellega teeme ettepaneku ka see teema sügavuti ühinguõiguse kodifitseerimise protsessis läbi analüüsida. Olulise teemana toome välja erinevate kaugtöö-vahendite kasutamise, nt elektroonilise koosoleku pidamise, videokõne isikusamasuse tuvastamise jmt laiema kasutamise võimaluste loomise vajaduse, eeskätt ühingu juhtimist ja töökorraldust puudutavates küsimustes. Näiteks peaks analüüsima võimalusi, mis õiguslikult võrdsustaks füüsilise kohtumise Skype vahendusel tehtud kõnega, kus osapooled on identifitseeritud.
- Väikeettevõtluse algatus „Small Business Act“ seab eesmärgi, et EL liikmesriikides peaks ettevõtja asutamise kogukulud jääma alla 100 euro piiri. Toetame põhimõtet, et ettevõtja asutamine peaks olema võimalikult lihtne ja vähekulukas. Seetõttu toetame ka ühingu asutamisega seonduvate riigilõivude ülevaatamist ja võimalusel alandamist. Samuti teeme ettepaneku vaadata üle sissemaksuta asutatud ettevõtjale rakenduv nõudeõiguse põhimõte. Võimalik, et siin on ruumi täiendavaks lihtsustamiseks, nt asutada ettevõtja 0 või 1 euroga ning ilma nõudeõigusega. Nõustume, et selline lähenemine võib sisaldada märkimisväärseid riske, kuid see ei peaks kuidagi välistama vastavasisulist analüüsi.
- Leiame, et ühe teemana võiks lähemalt analüüsida alaealiste ettevõtluses osalemisega seotud kitsaskohti. Näiteks õpilasfirmade, ENTRUM programmis tegutsejate kui muude analoogsete näidete varal. MKM ei ole veendunud uue ühinguvormi kasutuselevõtmise otstarbekuses, kuid kindlasti toetame teema analüüsimist ja võimalikele kitsaskohtadele lahenduste leidmist. Ettevõtlusõppe üks olulisemaid komponente on praktilise tegutsemiskogemuse võimaldamine, mistõttu ka reguleeriv õiguskeskkond peaks selle võimalikult lihtsaks tegema.
- Kuna ühinguõigus hõlmab ühinguid ka väljastpoolt äriühinguid, leiame, et otstarbekas võiks olla ühinguõiguse analüüs ka sotsiaalse ettevõtluse aspektist lähtuvalt. Eestis tegutseb valdav osa sotsiaalseid ettevõtteid MTÜ vormis, mis seab aga teatud piiranguid. Leiame, et ka sotsiaalse ettevõtlusega seonduv võiks olla kodifitseerimisprotsessi osa.
- Toetame võimalusel kodifitseerimise valdkondadesse kuuluvate registrite ühendamist või liidestamist Äriregistriga, tagamaks info lihtsam kättesaadavus ning vältimaks analoogsete andmete mitmekordset küsimist. Andmete mitmekordse küsimise vältimine on teema, mis ilmselt väljub ühinguõiguse kodifitseerimisest, kuid leiame, et antud projekti raames peaks ka seda teemat võimalikult laialt adresseerima.
- Kindlasti leiame, et ühinguõiguse kodifitseerimisel on vältimatu tihe koostöö ettevõtjatega, mistõttu tuleks protsessi kindlasti aktiivselt kaasata ka ettevõtluse katusorganisatsioonid ning erinevad huvigrupid, samuti on oluline Arengufondi kaasamine eelpool viidatud analüüsides kontekstis.
- Nõustume Justiitsministeeriumi lähenemisega mitte luua uut eraõiguslike juriidiliste isikute koodeksit, vaid lähtuda ühinguõigust reguleerivate seaduste senisest süstemaatikast ning viia kodifitseerimise projekti raames läbi olemasolevate õigusaktide põhjalik süsteemne ja sisuline revisjon.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Anne Sulling

väliskaubandus- ja ettevõtlusminister

Kaupo Sempelson
6256350 Kaupo.Sempelson@mkm.ee